

NOSITELJ IZRADE: VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOVARNIK

IZRADIO: ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE d.d. OSIJEK

STRUČNI TIM: VANESA BUDAČ, dipl.ing.arh.
VLADO SUDAR, dipl.ing.građ.
STJEPAN STAKOR, dipl.ing.kult.tehn.
IVICA BUGARIĆ, dipl.ing.građ.

BROJ: 50/2016

**IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE
TOVARNIK
(2013-2017)**

Odgovorni voditelj:
Vanesa Budač, dip.ing.arh.

Odgovorna osoba:
Krunoslav Lipić, dipl.ing.arh.

Osijek, prosinac 2017

SADRŽAJ

	Stranica
I. POLAZIŠTA	1
1. Osnova i ciljevi izrade Izvješća	1
2. Zakonodavno-institucionalni okvir	1
3. Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave	2
4. Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornoga uređenja županije	5
II. ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	7
1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave	7
2. Sustav naselja	8
3. Gospodarske djelatnosti	9
4. Opremljenost prostora infrastrukturom	11
5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	16
6. Obvezni prostorni pokazatelji	17
III. ANALIZA IZRADE I PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOGA UREĐENJA	22
1. Izrada dokumenata prostornoga uređenja	22
2. Provedba dokumenata prostornoga uređenja	22
3. Provedba drugih razvojnih i programskih dokumenata	23
4. Provedba zaključaka, smjernica i preporuka iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru jedinice lokalne samouprave	24
IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐNJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	25
1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnog održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	25
2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornoga uređenja na razini jedinice lokalne samouprave	25
3. Prijedlog aktivnosti za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru	26
V. IZVOR PODATAKA	29

I. POLAZIŠTA

1. Osnova i ciljevi izrade Izvješća

Zakonom je propisana obveza izrade Izvješća za jedinice lokalne samouprave kao četverogodišnji dokument praćenja stanja u prostoru.

Izvješće o stanju u prostoru je jedini i osnovni dokument koji prati stanje u prostoru na prostoru Općine Tovarnik. Izvješće o stanju u prostoru objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Osnovna svrha izrade Izvješća je ocjena postojećeg stanja, analiza prostornog razvoja i planiranje razvoja za naredno razdoblje. Cilj izrade Izvješća je planirati i predvidjeti mogući razvoj koji se temelji na postojećim uvjetima.

S obzirom da Općina Tovarnik nije radila Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru u ovom izvješću se nismo se mogli osvrtati na zaključke i planove koji su bili u proteklom razdoblju.

Sukladno zakonskoj obvezi Općina Tovarnik pristupila je izradi Izvješća.

Pri izradi Izvješća o stanju u prostoru Općine Tovarnik korišteni su podaci Ministarstva i nadležnih javnopravnih tijela i osoba koji su propisani Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru te podaci iz Prostornog plana uređenja Općine Tovarnik i dr.

2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Izvješće o stanju u prostoru (u dalnjem tekstu : Izvješće) izrađuje se na temelju Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 153/13 i 65/17 u dalnjem tekstu : Zakon) i prema Pravilniku o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru ("Narodne novine", broj 48/14 i 19/15 u dalnjem tekstu : Pravilnik) kao četverogodišnji dokument praćenja stanja u prostoru.

Prema članku 4. Pravilnika, Izvješće sadrži: polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unapređenja razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Polazišta obuhvaćaju pregled ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i međunarodnog okvira za razdoblje za koje se Izvješće izrađuje, te osnovna prostorna obilježja Republike Hrvatske, županija, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina.

Analiza i ocjena stanja obuhvaća prikaz ostvarenja ciljeva prostornog uređenja i usmjerjenja razvoja u prostoru koji su određeni Zakonom o prostornom uređenju i Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske kroz prostorne planove i druge dokumente koji utječu na prostor, te ukazuje na trendove prostornog razvoja i usklađenost, odnosno nesklad u provedbi.

Analiza provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor obuhvaća prikaz pokrivenosti područja prostornim planovima, daje podatke o prostornim planovima i drugim strateškim, programskim i razvojnim dokumentima koji utječu na prostor, ukazuje na osnove njihove provedbe, potrebu i učestalost njihove promjene, te daje osvrt na provođenje

zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća.

Prijedlozi za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje razrađuju se u cilju odlučivanja o dalnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni. Preporuke obuhvaćaju mјere i prioritetne aktivnosti u idućem razdoblju.

Za izradu Izvješća koriste se podaci iz informacijskog sustava prostornog uređenja (u dalnjem tekstu: ISPU), prostornih planova, službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih tijela i ustanova, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima određenih posebnim propisima, podaci iz usvojenih i objavljenih pojedinih sektorskih strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata i drugi koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru.

Izvješće se izrađuje u tekstualnom obliku, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno obrazložiti, argumentirati i prikazati tabličnim iskazom pokazatelja, te grafičkim i drugim prikazima.

3. Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave

Prostor Općine Tovarnik pripada istočnom dijelu Republike Hrvatske, odnosno južnom dijelu geografske cjeline Istočne Hrvatske.

Općina ukupno zauzima površinu od $64,55 \text{ km}^2$ prema podacima Državne geodetske uprave-Područni ured za katastar Vukovar, a prema kartografskom prikazu br.1 iz Prostornog plana Općine $63,98 \text{ km}^2$ ili $6398,67 \text{ ha}$ koju ćemo uzeti za važeću u ovom Izvješću.

Njen udio u površini Županije iznosi 2,64%. Sjedište Općine je u naselju Tovarnik. U središnjem dijelu prostora Općine smještена su jedina dva naselja llača i Tovarnik.

Položaj Općine uz istočnu državnu granicu definira i njen geoprometni položaj. Veze s istokom ograničene su na točke graničnih prijelaza, a za prostor Općine najznačajnije su veze na zapad, te transverzalno u smjeru sjever-istok.

Prometnice koje dominiraju prostorom Općine i koje su od značaja za Državu, su sljedeće:

- državna cesta DC 46 (Đakovo (D7)-Vinkovci-GP Tovarnik(gr. R.Srbije).

Cesta je značajna longitudinalna veza istočne Hrvatske s ostalim dijelovima Države, a ujedno je i paralelna cesta bez naplate trasi autoceste Zagreb-Lipovac.

- međunarodna željeznička pruga M105 (Novska-Tovarnik-Državna granica).

U strukturi površina Općine najzastupljenije su poljoprivredne površine s udjelom od 86,52%.

Poljoprivredne površine Općine prostiru se na $5536,48 \text{ ha}$ i imaju sljedeću strukturu: oranice 83,9%, voćnjaci 0,8%, vinogradi 0,6%, livade 0,6% i ostale poljoprivredne površine 1,6%.

Šumske površine zauzimaju $271,08 \text{ ha}$ i čine 4,23% prostora Općine.

Građevinska područja zauzimaju 6,72% ukupne površine Općine.

Prostor Općine Tovarnik u cijelosti pripada geomorfološki najvećoj cjelini na ovom prostoru, odnosno Vukovarskoj lesnoj zaravni, a lesne zaravni tipu akumulacijsko-denudacijskog reljefa.

U geološkom pogledu od površine, područje istočne Slavonije izgrađeno je od najmlađih šljunkovito-pjeskovitih i glinovitih slojeva kvarterne starosti.

Prostor općine Tovarnik nalazi se unutar zona VI° i VII° seizmičnosti prema MCS ljestvici (Mercalli-Cancani-Sieberg). Oba naselja su unutar zone VII° seizmičnosti (izrazito jak potres, ruše se mnogi predmeti, crjepovi s krovova i dimnjaci. Slabije građene zgrade gotovo se u pravilu ruše). Područje istočno od Tovarnika je unutar zone VI°.

Na području Općine Tovarnik prevladava karakterističan ravničarski kultivirani krajobraz.

Cjelokupni prostor općine Tovarnik u hidrološkom smislu dio je šireg prostora sljeva rijeke Save koja mu daje osnovna obilježja.

Područje Općine Tovarnik jako ovisi o atmosferskim prilikama i padavinama. Prema raspoloživim podacima za najbližu kišomjernu stanicu u Ilači (period obrade 1935.-1984. godina) prosječne padavine su 691 mm. Oscilacije oborina su jako velike i kreću se u rasponu od 412 mm do 1.092 mm. Dakako da količina oticaja direktno ovisi o količini oborina.

RAZMJEŠTAJ I STRUKTURA STANOVNIŠTVA

1. BROJ STANOVNIKA

Tablica broj 1. Broj stanovnika

Redni broj	NASELJE	BROJ STANOVNIKA PO POPISIMA			
		1981.	1991.	2001.	2011.
1.	Ilača	1170	1239	1009	859
2.	Tovarnik	2960	3001	2326	1916
UKUPNO OPĆINA:		4130	4240	3335	2775

Izvor podataka: DZS-Popisi stanovništva 1981., 1991., 2001., 2011.

2. INDEKS KRETANJA BROJA STANOVNIKA

Tablica broj 2. Indeks kretanja broja stanovnika

Redni broj	NASELJE	INDEKSI		
		1991./1981.	2001./1991.	2011./2001.
1.	Ilača	105,9	81,4	85,1
2.	Tovarnik	101,4	77,5	82,37
UKUPNO OPĆINA:		102,6	78,6	83,20

Izvor podataka: DZS-Popisi stanovništva 1981., 1991., 2001., 2011.

U prvoj dekadi promatranog razdoblja demografski su se pozitivno razvijali i Općina i Županija, dok je u drugoj i trećoj dekadi zabilježeno smanjenje ukupnog stanovništva.

Odlučujući čimbenik smanjenja stanovništva je bio utjecaj rata i dugogodišnja okupiranost većeg dijela Županije, ali općine Tovarnik u cjelini.

Ratnom agresijom i tijekom okupacije stanovništvo je bilo prisilno prognano, a povrat je započeo 1998. godine mirnom reintegracijom u ustavno-pravni poredak Republike Hrvatske i

tekao paralelno s obnovom. Zbog toga je Općina u razdoblju nakon 1991. godine izgubila veliki dio stanovništva.

3. PRIRODNI PRIRAST STANOVNIŠTVA

Tablica broj 3. Prirodni prirast stanovništva

GODINA	PRIRODNI PRIRAST STANOVNIŠTVA OPĆINE TOVARNIK
2011.	-6
2012.	-14
2013.	-14
2014.	10
2015.	-15
2016.	-19

Izvor podataka: DZS

DEMOGRAFSKA STRUKTURA

RAZMJEŠTAJ I STRUKTURA KUĆANSTAVA

1. BROJ KUĆANSTAVA

Tablica broj 4. Broj kućanstava

Redni broj	NASELJE	KUĆANSTVA PO POPISIMA			
		1981.	1991.	2001.	2011.
1.	Ilača	359	369	286	262
2.	Tovarnik	884	921	729	619
UKUPNO OPĆINA:		1243	1290	1015	881

Izvor podataka: DZS-Popisi stanovništva 1981., 1991., 2001., 2011.-prvi rezultati

2. INDEKS RASTA BROJA KUĆANSTAVA

Tablica broj 5. Indeks rasta broja kućanstava

Redni broj	NASELJE	INDEKSI KRETANJA KUĆANSTAVA		
		1991./1981.	2001./1991.	2011./2001.
1.	Ilača	102,8	77,5	91,6
2.	Tovarnik	104,2	79,15	84,9
UKUPNO OPĆINA:		103,8	78,68	86,79

Izvor podataka: DZS-Popisi stanovništva 1981., 1991., 2001., 2011.-prvi rezultati

3. PROSJEČNA VELIČINA KUĆANSTVA

Tablica broj 6. Prosječna veličina kućanstva

Redni broj	NASELJE	PROSJEČNA VELIČINA KUĆANSTVA			
		1981.	1991.	2001.	2011.
1.	Ilača	3,25	3,35	3,52	3,27
2.	Tovarnik	3,34	3,25	3,19	3,09
	UKUPNO OPĆINA:	3,32	3,28	3,28	3,15

Izvor podataka: DZS-Popisi stanovništva 1981., 1991., 2001., 2011.-pri rezultati

Kretanje broja kućanstava na području Općine, pratilo je kretanje ukupnog broja stanovništva. Prosječna veličina kućanstava pak oscilira od 3,52 članova do 3,09 članova na nivou naselja, odnosno 3,32 članova 1981. god. do 3,15 članova 2011. godine na nivou Općine.

1.2. Socijalno-gospodarska struktura

Ekonomski razvoj

1. INDEKS RAZVIJENOSTI

Tablica broj 7. Indeks razvijenosti

Županija/Grad/Općina	INDEKS RAZVIJENOSTI		
	Indeks razvijenosti	Skupine	
Vukovarsko-srijemska	18,73%	<75%	I.
Tovarnik	74,82%	50-75%	II.

Izvor podataka: MRRŠVG-UIRR, Izračun JLS 15.07.2013.

2. STUPANJ RAZVIJANOSTI

Tablica broj 8. Stupanj razvijenosti

Osnovni pokazatelji	Vrijednosti pokazatelja za Općinu	Vrijednosti pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek (%)
Prosječni dohodak per capita 2010.-2012.	20.926	49,61
Prosječni izvorni prihodi per capita 2010.-2012.	1403	13,86
Prosječna stopa nezaposlenosti 2010.-2012.	16,9%	30,83%
Kretanje stanovništva 2010.-2001.	88,0	35,51
Udio obrazovnog stanovništva u stanovništvu 16-65 god. 2011. god.	65,54%	77,73

Izvor podataka: MRRŠVG-UIRR, Izračun JLS.2010.-2012

4. Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornoga uređenja županije

Područje općine Tovarnik dio je istočnog dijela Republike Hrvatske, odnosno jugoistočnog dijela geografske cjeline Istočne Hrvatske, kao najistočnije geografske cjeline Republike Hrvatske.

Prema teritorijalnom ustrojstvu lokalne samouprave, općina Tovarnik pripada prostoru Vukovarsko-srijemske županije, koja zauzima jugoistočni dio geografske cjeline Istočne Hrvatske, odnosno Republike Hrvatske.

U okviru Vukovarsko-srijemske županije, općina Tovarnik se prostorno smjestila u njenom istočnom dijelu, a u okruženju općina: Lovas i Tompojevci na sjeveroistoku i sjeverozapadu, općine Nijemci na zapadu, dok je južna i istočna granica općine Tovarnik ujedno i dio državne granice prema Srbiji i Crnoj Gori. To znači da općina Tovarnik pripada kontinentalnom graničnom području Vukovarsko-srijemske županije, odnosno Republike Hrvatske.

Od županijskog središta Općina Tovarnik udaljena je cca 25 km.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TRENOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave

Ukupna površina Općine Tovarnik iznosi 6398,67 ha ili 63,98 km². Prema podacima iz Prostornog plana uređenja Općine Tovarnik (grafički dio) struktura površina na području Općine Tovarnik je sljedeća:

Tablica broj 9. - Struktura korištenja i namjena površina

Red. broj	NAMJENA POVRŠINA	OZNAKA na kartograf. prikazu	UKUPNO (ha)	stan/ha	ha/stan
1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA	Ukupno Izgrađeni dio GP	430,31 301,54	9,96	
1.1.	Građevinska područja naselja	Ukupno Izgrađeni dio GP	408,88 301,54		
1.2.	Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja turističko-rekreacijske zone "Ivanci"	Ukupno Izgrađeni dio GP	T ₂ 4,97	-	
1.3.	Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske zone Ilača	Ukupno Izgrađeni dio GP	I ₁ 8,68	-	
1.4.	Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja prihvatnog centra za stranice	Ukupno Izgrađeni dio GP	PC 1,86	-	
1.5.	Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske namjene za gospodarenje otpadom lokalnog značaja	Ukupno Izgrađeni dio GP	1,5 -		
1.6.	Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja groblje naselja Ilača i Tovarnik	Ukupno Izgrađeni dio GP	4,41 -		
2.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA	Ukupno	857,24	-	
2.1.	Površine za iskorištanje energetskih sirovina	E ₁	857,24 ¹⁾		
2.2.	Površine za iskorištanje geotermalne vode	E ₂	-		
2.3.	Ostale površine za iskorištanje mineralnih sirovina	E ₃	-	-	
2.4.	Rekreacijsko područje	R	-		
3.	POLJOPRIVREDNO TLO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE-OBRADIVO	Ukupno	5.536,48		1,31
3.1.	Osobito vrijedno obradivo tlo	P ₁	3.406,89		
3.2.	Vrijedno obradivo tlo	P ₂	-		
3.3.	Ostala obradiva tla	P ₃	2.129,59		
4.	ŠUME ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE	Ukupno	14,25		-
4.1.	Gospodarske šume	Š ₁	14,25		
4.2.	Zaštitne šume	Š ₂	-		

4.3.	Šume posebne namjene		Š ₃	-		
5.	OSTALO ŠUMSKO ZEMLJIŠTE ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE	Ukupno	ŠZ	256,83		0,06
6.	OSTALE POVRŠINE	Ukupno	—	164,90		0,04
6.1.	Posebna namjena		N	-		
6.2.	Promet		—	160,49		
6.3.	Deponija komunalnog otpada		OK	-		
7.	OPĆINA UKUPNO			6.398,67		1,51

IZVOR PODATAKA: ZPO-OSIJEK

Napomena: Površine navedene u tablici br. 31. utvrđene su mjerjenjem na kartografskom prikazu br.

1. "KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA" u mj. 1:25.000 i br. 4.A-4.D
"GRAĐEVINSKA PODRUČJA" u mj. 1:5.000.

¹⁾ Ove površine su računate u:

- osobito vrijedno obradivo tlo,
- ostala obradiva tla,
- ostalo šumsko zemljište isključivo osnovne namjene,
- promet.

Kao što je vidljivo iz tablice broj 9. "Struktura korištenja i namjene površina" poljoprivredno zemljište zauzima najveći dio prostora Općine Tovarnik, odnosno 86,52%, zatim slijedi građevinsko zemljište s udjelom od 6,72% te šumsko zemljište i ostale poljoprivredne i šumske površine s udjelom od 4,23%

2. Sustav naselja

U skladu s usmjerenjima i ciljevima razvoja naselja Strategije prostornog razvoja Hrvatske PPV-SŽ na području Vukovarsko-srijemske županije utvrdio je mrežu središnjih naselja Županije.

Mrežu središnjih naselja Republike Hrvatske čine sedam razina središnjih naselja:

1. glavni grad (srednjoeuropsko i državno središte);
2. makroregionalna središta;
3. veća regionalna središta (veća razvojna središta);
4. manja regionalna središta (manja razvojna središta jače i slabije razvijenosti);
5. područna središta (mala razvojna središta);
6. lokalna središta (inicijalna razvojna središta).

Sustav naselja u Vukovarsko-srijemskoj županiji čine četiri grada, 48 naselja s više od 1000 stanovnika i 33 naselja s manje od 1000 st.

Gradovi i naselja u kojima su smještena središta rada, društvene i uslužne djelatnosti utječu na oblike transformacije kontaktnih područja, na razvoj funkcija u prostoru te na njegovo oblikovanje. Osnovnu funkciju naselja čini stanovanje, koje je ujedno najveći korisnik prostora. Prateće funkcije stanovanja su: radne djelatnosti, usluge, opskrba, obrazovanje, zdravstvene i socijalne djelatnosti, te rekreacijski sadržaji.

Planirana mreža naselja i poticanje njihova planskog razvoja na području Vukovarsko-srijemske županije poboljšati će dostupnost središnjih sadržaja stanovništvu i povećati će stupanj atraktivnosti prostora.

Postojeću mrežu naselja na području Općine statistički čini 2 naselja: Ilača i Tovarnik (Općinsko središte), koja su Prostornim planom Vukovarsko-srijemske županije definirana kao Područno i lokalno (malo razvojno) središte.

PPUO Tovarnik je za oba naselja definirao građevinsko područje. Ukupna površina građevinskih područja naselja Općine Tovarnik iznosi 408,88 ha. Građevinsko područje naselja Ilača površine je 91,67 ha, a površina građevinskog područja naselja Tovarnik je 209,87 ha.

Osim građevinskih područja naselja PPUO Tovarnik formirana su i izdvojena građevinska područja izvan naselja, a to su:

- izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske zone Ilača (površine 8,68 ha),
- izdvojeno građevinsko područje izvan naselja turističko-rekreacijske namjene "Ivanci" (površine 4,97 ha),
- izdvojeno građevinsko područje izvan naselja prihvatnog centra za stranice (površine 1,86 ha),
- izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske namjene za gospodarenje otpadom lokalnog značaja (površine 1,51 ha),
- izdvojeno građevinsko područje izvan naselja groblje naselja Ilača i Tovarnik" (površine 4,41ha).

3. Gospodarske djelatnosti

Općina Tovarnik raspolaže značajnim prirodnim potencijalom u vrijednom poljoprivrednom zemljištu, koje zauzima preko 86,52% prostora Općine, a koje je ujedno i gospodarski potencijal. Poljoprivreda je jedan od rijetkih sektora gospodarstva koja ima, najvećim dijelom, obnovljive resurse, stoga je vrlo značajno pravilno gospodariti ovim vrijednim resursom.

Na području općine Tovarnik poljoprivredne površine su zastupljene sa 5536,48ha (86,52%) što je u odnosu na prosjek Županije (61,46%) više za 25,94% iz čega je vidljivo da općina Tovarnik u strukturi raspolaže sa više poljoprivrednih površina od Županijskog prosjeka.

Osim poljoprivrednih površina značajan prirodni resurs su i šume koje čine 4,23% teritorija Općine. Sume i kvalitetna drvna masa su značajan gospodarski potencijal zadrvnu idrvno-prerađivačku industriju

Značajni prirodni i gospodarski potencijal su nalazišta nafte i plina (eksploatacijskih polja "Ilača" i "Đeletovcii") kako u sadašnjem tako i u budućem gospodarskom razvoju općine.

Prema dobivenim podacima na području Općine je djeluje ukupno 18 gospodarskih subjekata, a to su:

Tablica broj 10. Gospodarski subjekti

Red. broj.	Naziv tvrtke	Lokacija-adresa	Djelatnost po NKD	Broj zaposlenih
1.	Agro-Tovarnik d.o.o.	Vlč. I. Burika 34, Tovarnik	0111	85
2.	Gradnja Kožul	Marinka Petrušića 33d, Tovarnik	4120	6
3.	Ugostiteljski obrt caffe bar Izlazeće sunce	A.G. Matoša 10	5630	4

4.	Širić d.o.o.	Marinka Petrušića 26, Tovarnik	5630	3
5.	Enis d.o.o.	H. Dragovoljaca 10, Tovarnik	1071	8
6.	Ugostiteljski obrt Fontana	A. G. Matoša 7, Tovarnik	5610	3
7.	Frizerski obrt Gabi	Vrjevac 29, Tovarnik	9602	2
8.	Zajednički knjigovodstveni obrt ID&AB	A. G. Matoša 76, Tovarnik	6920	1
9.	Ugostiteljski obrt Cleopatra	V. Nazora 31, Ilača	5630	2
10.	Frizerski obrt Iva i Mario	V. Nazora 71, Ilača	9602	0
11.	Marukić d.o.o.	V. Nazora 96, Ilača	3320 0111 6920	2
12.	Obrt za trgovinu i ugostiteljstvo Bruner	M. Gupca 20, Ilača	4711	10
13.	Ugostiteljski obrt Čolić d.o.o.	Bana J. Jeačića 17, Tovarnik	5630	3
14.	Trgovačko-prijevoznički obrt Filić	J.J. Strossmayera 21, Ilača	4941	1
15.	Obrt za vulkanizerske usluge Đuka	M.A. Reljkovića 4, Ilača	4520	0
16.	Elektroinstalaterski obrt „Elektro Ivan“	Zrinsko-frankopanska 1, Ilača	0150	0
17.	Velepromet vukovar, trgovina Bazar, Tovarnik	A. G. Matoša 21, Tovarnik	4711	6
18.	Boso d.o.o.	Bana J. Jelačića 3, Tovarnik	4711	7

Izvor podataka: Općina Tovarnik

Najznačajniji gospodarski subjekt je Agro-Tovarnik d.o.o. koji se bavi djelatnošću uzgoja žitarica, uljarice, šećerne repe i dr..

Prema podacima Popisa stanovništva 2011. godine od ukupno 2775 stanovnika Općine starijih od 15 godina, njih 835 je bilo zaposlenih, što čini 30,1%, odnosno nešto manje od trećine radno sposobnog stanovništva.

Jedan od pokazatelja gospodarske razvijenosti određenog područja je indeks razvijenosti.

Prema rangiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti, koje je 2010. godine izvršilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Općina Tovarnik sa indeksom razvijenosti 74,82% pripada II. skupini jedinica lokalne samouprave kojoj pripadaju općine i gradovi s indeksom razvijenosti 50-75% prosjeka Republike Hrvatske, dok je indeks razvijenosti Vukovarsko-srijemske županije 20,57% prosjeka Republike Hrvatske, te Županija pripada I. skupini JLS gdje je indeks razvijenosti <75% prosjeka Republike Hrvatske.

Ostali pokazatelji stupnja razvijenosti i vrijednosti pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek za Općinu Tovarnik su sljedeći:

Tablica broj 11. Stupanj razvijenosti

Osnovni pokazatelji	Vrijednosti pokazatelja za Općinu	Vrijednosti pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek (%)
Prosječni dohodak per capita 2010.-2012.	20.926	49,61
Prosječni izvorni prihodi per capita 2010.-2012.	1403	13,86
Prosječna stopa nezaposlenosti 2010.-2012.	16,9%	30,83%

Izvor podataka: Izvor podataka: MRRŠVG-UIRR, Izračun JLS.2010.-2012

Od ukupnog broja zaposlenik prema Popisu stanovništva 2011. godine (835 stanovnika) s obzirom na područje djelatnosti najviše ih je zaposleno:

1. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	204 stanovnika
2. Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	114 stanovnika
3. Prerađivačka industrija	109 stanovnika
4. Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	70 stanovnika
5. Građevinarstvo	53 stanovnika

Istraživanje i vađenje mineralnih sirovina

Na području Općine Tovarnik nalaze se dijelom ili u cijelosti eksplotacijska polja ugljikovodika: EPU Ilača (cijelo) i EPU Đeletovci (dio). Eksplotacijsko polje ugljikovodika Ilača površine je 4,47 km² i ima oblik nepravilnog šesterokuta. Koncesija na vađenje ugljikovodika vrijedi do kraja 2037. godine.

Eksplotacijsko polje ugljikovodika Đeletovci ukupne je površine 33,06 km² (od čega je na prostoru Općine Tovarnik cca 3,57 km²). Koncesija za eksplotaciju ugljikovodika vrijedi do kraja 2040. godine.

Iz prostorno planske dokumentacije razvidna je i jedna planirana geotermalna bušotina na području Općine.

4. Opremljenost prostora infrastrukturom

4.1. Cestovna infrastruktura

Najznačajnija cestovna mreža na području Općine Tovarnik je trasa državne ceste DC 46 (Đakovo (D7) – Vinkovci – G.P. Tovarnik (gr. R. Srbije)) i predstavlja značajnu longitudinalnu vezu središnjeg prostora istočne Hrvatske s ostalim dijelovima Države, a ujedno je i paralelna cesta bez naplate trasi autoceste A3 (G.P. Bregana (granica Rep. Slovenije) – Zagreb – Sl. Brod – G.P. Bajakovo (granica Rep. Srbije)).

Naselja unutar prostora Općine su s okruženjem povezana mrežom županijskih cesta i to:

- u smjeru sjever-jug županijskom cestom Ž 4170,
- u smjeru istok-zapad županijskim cestama Ž 4166 i Ž 4192.

Osnovne karakteristike postojeće mreže javnih cesta na području Općine Tovarnik prikazane su u sljedećim tablicama:

Tablica broj 12. Državne ceste

Oznaka ceste	Opis dionica	Duljina ceste na području Općine (km)
DC 46	Đakovo (D7) – Vinkovci – G.P. Tovarnik (gr. R. Srbije)	8,67

Izvor podataka: Hrvatske ceste d.o.o.

Tablica broj 13. Županijske ceste

Oznaka ceste	Opis dionica	Duljina ceste na području Općine (km)
ŽC 4173	A.G. Grada Vukovara - Tovarnik (D46)	2,66
ŽC 4233	Tovarnik (D46) - Nijemci (D57)	7,05

Izvor podataka: Uprava za ceste Vukovarsko-srijemske županije

Tablica broj 14. Lokalne ceste

Oznaka ceste	Opis dionica	Duljina ceste na području Općine (km)
LC 46033	Ilača (D46) - željeznički kolodvor	1,267

Izvor podataka: Uprava za ceste Vukovarsko-srijemske županije

Ukupna duljina javnih cesta na području Općine je 19,647km.

Udio državnih cesta je 44 %, županijskih cesta 49 %, a udio lokalnih cesta 7 %, u ukupnoj dužini javnih cesta na području Općine.

Cestovna gustoća javnih cesta u odnosu na površinu područja jedinice lokalne samouprave je za državne ceste 0,135, za županijske ceste 0,151, a za lokalne ceste 0,020.

4.2. Željeznički promet

Općinom Tovarnik prolazi međunarodna pruga M104 (Novska - Tovarnik - Državna granica). Željeznička pruga je dvokolosječna, i elektrificirana. Dozvoljeno opterećenje je 225 kN po osovini, uz maksimalni uzdužni nagib od 5%o.

Na području Općine postoje dva službena mjesta: kolodvor Tovarnik i stajalište Ilača.

Tablica broj 15. Vrste pruga

Vrsta pruge	Oznaka	Opis dionica	Duljina ceste na području Općine (km)
M104		Đakovo (D7) – Vinkovci – G.P. Tovarnik (gr. R. Srbije)	8,3

Izvor podataka: HŽ infrastruktura

4.3. Elektroničke komunikacije

Elektronički komunikacijski promet uspostavljen je preko izgrađene elektroničke komunikacije. Za potrebe izrade ovog Izvješća poslan je upit Hrvatskoj agenciji za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) temeljem upute iz Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN, 48/14 i 19/15).

U odgovoru na upit HAKOM je naveo da se na području Općine Tovarnik nalaze ukupno 3 bazne postaje. Navedene postaje nalaze se na 3 različite lokacije i izvedene su kao samostojeći antenski stupovi.

Tablica broj 16. Bazne stanice

Općina Tovarnik	Broj baznih stanica na 100 stanovnika*
	Broj BS/100 stanovnika
Bazne stanice	0,108

* broj stanovnika prema rezultatima popisa 2011. godine

Izvor podataka : HAKOM

4.5. Cijevni transport nafte i plina, plinoopskrba

Na području Općine Tovarnik nema vodova ili građevina magistralnog/međunarodnog sustava cijevnog transporta nafte i plina.

U sustavu distribucije prirodnog plina izgrađena mreža u cijelosti pokriva dugoročne potrebe za prirodnim plinom postojećih i predvidivo planiranih potrošača. Mreža je izgrađena kao srednjjetlačna (P=1-4 bar).

Ukupna duljina mreže iznosi 39.031 m.

Tablica 17. Ukupna dužina plinske mreže Općine Tovarnik

Naselje	plinovod d63	plinovod d90	plinovod d110	plinovod d160
Tovarnik	17.866	5.469	4.627	821
Ilača	5.552	484	2.747	1.465
Ukupno (m)	23.418	5.953	7.374	2.286

Izvor: PPD Vukovar

4.6. Opskrba električnom energijom

U sustavu opskrbe električnom energijom razlikujemo prijenosni i distribucijski sustav.

U prijenosnom elektroenergetskom sustavu su vodovi i objekti nazivnog napona 110 kV, 220 kV i 400 kV. Na području Općine Tovarnik nalazi se dio trase sljedećih visokonaponskih vodova:

- DV 400 kV Ernestinovo-Sremska Mitrovica 2 (Srbija)
- DV 110 kV Vukovar-Nijemci
- DV 110 kV Nijemci-Šid (Srbija)

Osim postojećih, na području Općine Tovarnik su i planirani objekti za prijenos električne energije:

- DV 2x400 kV Ernestinovo-državna granica sa Srbijom
- DV 2x110 kV Vukovar-llok
- DV 2x110 kV priključak TS Nijemci na DV 2x110 kV Vukovar-llok

Tablica 18. Duljina prijenosnih vodova na području Općine Tovarnik

Naziv dalekovoda	duljina dionice (m)	prosječni raspon (m)	tip stupa
DV 400 kV Ernestinovo-Sremska Mitrovica 2	2.200	394	"Y"
DV 110 kV Vukovar-Nijemci	5.040	350	"jela"
DV 110 kV Nijemci-Šid	9.300	330	"jela"
Ukupno (m)		16.540	

Izvor: HOPS, PP Osijek

U distribucijskom elektroenergetskom sustavu su vodovi i objekti nazivnog napona 35 kV, 10(20) kV te 0,4 kV.

Općina Tovarnik je u cijelosti elektrificirana. Distribucijski sustav obuhvaća 17 trafostanica: jednu TS 35/10 kV i 16 TS 10(20)/0,4 kV.

Od dalekovoda na području Općine je cca 580 m 35 kV kabelskog voda, cca 2.012 m 10(20) kV vodova i cca 6.460 m niskonaponskih 0,4 kV vodova.

Tablica 19. Duljina distribucijskih vodova na području Općine Tovarnik

	KDV 35 kV	RDV 10(20) kV	KDV 10(20) kV	Zračna mreža 0,4 kV	kabelska mreža 0,4 kV
Duljina (m)	580	1.673	346	6.075	385
Ukupna duljina (m)	8.537				

Izvor: HEP-ODS Elektra Vinkovci

4.7. Opskrba vodom

Javnim vodoopskrbnim sustavom pokrivena je cijela Općina (naselja Općine). Sustav postoji za oba naselja (Tovarnik i Ilača). Pri tome naselje Tovarnik ima lokalni sustav a priključeno je i na međuopćinski vodoopskrbni sustav Ilača-Banovci-Vinkovčki Banovci što je dio Regionalnog vodoopskrbnog sustava–cjelina istok. Na Regionalni sustav priključeno je i naselje Ilača.

Lokalni vodoopskrbni sustav Tovarnik baziran je na vodozahvatu podzemnih vodonosnih horizonata s izvořišta "Sajmište 1" i „Banovina“, u sjevernom dijelu naselja Tovarnik dok je u Ilači formirano izvořište „Barbine“ s dva neuvjetna zdenca u ulici Zrinski i Frankopana 1/C, koji su predviđeni za trajno isključenje i napuštanje iz sustava javne vodoopskrbe.

Priklučenjem naselja Općine na RVSIS-e, navedena uvjetna vodocrpilišta (dva) u naselju Tovarnik će se staviti u pričuvu kao alternativa u sigurnosti i pouzdanosti sustava javne vodoopskrbe (područja Općine Tovarnik).

Postojeća distribucijska vodovodna mreža ima određene neusklađenosti i nedostatke na lokalnoj i ukupnoj razini od ranije, a koje posebice dolaze do izražaja u primjeni aktualnog režima središnje dobave i raspodjele vode. To pokazuju zaključci izrađene hidrauličke analize na matematičkom modelu mreže.

Vodovodna mreža koja se koristi za javnu vodoopskrbu naselja kao tranzitna i lokalna, povremeno i sezonski ne može udovoljiti, svim zahtjevima potrošnje na ukupnom vodoopskrbnom području glede kapaciteta, pred tlaka i kakvoće vode u isporuci.

Ukupna duljina vodoopskrbne mreže Općine iznosi 33.154 m i 1.205 priključaka.

Na užem vodoopskrbnom području Općine Tovarnik, na javni sustav vodoopskrbe izvedeno je ukupno 1.205 priključaka (mjernih mjesta). Od toga broja, u kategoriji stanovanje ima 1.145 kućanstava, (pokrivenost potreba 91%) i u kategoriji poslovanje ima 60 korisnika, (pokrivenost potreba u poslovanju 100%).

Temeljem podataka i pokazatelja isporučitelja vodnih usluga, u djelatnosti vodoopskrbe s kraja 2016. godine podaci o potrošnji su slijedeći:

- najveća dnevna potrošnja..... 450 m³/dan
- najmanja dnevna potrošnja..... 300 m³/dan
- najveća satna potrošnja..... 15 l/s.

Tijekom godine isporuči se 82.462 m³ vode domaćinstvima i 325 m³ ostalima, pa je ukupno isporučena količina vode 82.787 m³. Kvaliteta vode ne zadovoljava svim propisanim uvjetima kakvoće vode za piće no unatoč tome voda se ne prerađuje jer nema uređaja za preradu vode. Vodotoranj ne postoji.

Ukupna duljina vodovodne mreže iznosi 24,16 km no od toga je 17,5 km u profilu Ø 50 mm što ukazuje da mreža nije odgovarajuća i da ne može podmiriti sve zahtjeve koji se pred nju stavljuju, a osobito ne udovoljava protupožarnim propisima.

Na vodoopskrbni sustav je priključeno 871 individualno domaćinstvo, a postoje i 2 priključka društvenog sektora. Svi stanovnici naselja priključeni su na vodoopskrbni sustav.

Naselje Ilača priključeno je na grupni vodoopskrbni sustav Ilača-Banovci-Vinkovački Banovci.

Vodozahvat je podzemni a smješten je na sjevernom dijelu naselja.

Trenutni kapacitet izvorišta je 10 l/s, dok je maksimalni oko 20 l/s. Tijekom godine isporuči se 23.128 m³ vode domaćinstvima te 245 m³ ostalim potrošačima tako da ukupna godišnja isporučena količina iznosi prosječno oko 23.400 m³.

Kvaliteta vode ne zadovoljava svim uvjetima kakvoće vode za piće no unatoč tome uređaja za preradu vode nema. Također nema niti ostalih uređaja i građevina (crpne stanice, rezervoari, vodotornji i sl.).

Vodom je obuhvaćeno oko 660 stanovnika s oko 270 priključaka. Dužina vodovodne mreže je oko 10,3 km od čega je 8,24 km u profilu Ø 100 mm i većem, dok je 2,05 km u profilu manjem od Ø 100 mm.

Stanovnici koji nisu priključeni niti na jedan od postojećih vodoopskrbnih sustava vodom se opskrbliju uglavnom iz vlastitih izvorišta što uz neriješeno odvođenje sanitarnih i otpadnih voda predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje

Duljina javne vodoopskrbne mreže u Općini Tovarnik iznosi 49.510,00 (m).

Potrošnja pitke vode u općini Tovarnik iznosi 34,5 (l/stanovniku).

4.8. Odvodnja otpadnih voda

Na području Općine Tovarnik nema vodova javnog sustava odvodnje otpadnih voda kao niti pročišćavanja otpadnih voda. Otpadne vode se ispuštaju u septičke jame čime značajno ugrožavaju kvalitetu površinskih i podzemnih voda. Stoga postojeći način zbrinjavanja pruža velike mogućnosti zagađenja podzemnih vodonosnih horizonata i manjih tekućica. Zagađenje podzemnih vodonosnika u uvjetima neriješene vodoopskrbe može utjecati na zdravlje korisnika vode.

Za naselja općine Tovarnik prihvaćen je cijelovit pristup u rješavanju javne odvodnje otpadnih voda, koji je započet 2003/04. godine, kada je definirano koncepcjsko rješenje sustava odvodnje "Tovarnik - Ilača", kao jedinstven sustav, kombiniranog, reduciranih mješovitog i nepotpunog razdjelnog tipa odvodnje otpadnih voda, sa središnjim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.

Oborinske vode prihvaćaju se otvorenim kanalima uz prometnice i odvode do najbližeg vodotoka ili melioracijskog kanala.

5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

POSEBNO VRIJEDNA I/ILI OSJETLJIVA PODRUČJA I PROSTORNE CJELINE:

Tablica br. 20. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

ZAŠTIĆENA PODRUČJA
Na području Općine Tovarnik nema područja zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode Izvor podataka: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (23.06.2017.)

Tablica br. 21. PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000)

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000)
Na području Općine Tovarnik nema područja ekološke mreže RH (EU ekološke mreže Natura 2000)

KULTURNA DOBRA – STANJE U PROSTORU

Prema podacima Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Vukovaru na području Općine Tovarnik nalaze se devet zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara:

1. Broj zaštićenih (registriranih) nepokretnih kulturnih dobara: 6

- Sakralna: 2
- Profana: 1
- Tradicijska: 0
- Arheološka: 0

Na području Općine Tovarnik nema zaštićenih niti preventivno zaštićenih arheoloških nalazišta, ali prisutna su evidentirana arheološka nalazišta koja imaju potencijal za utvrđivanje svojstava kulturnog dobra kada budu istražena u dovoljnoj mjeri. Evidentirana arheološka nalazišta ukupno 12.

- Memorijalna (NOB i Domovinski rat): 3

2. Broj obnovljenih kulturnih dobara: 2

- Sakralna: 1 (Crkva Sv.Bartola)
- Profana: 1 (Spomen kuća A.G. Matoša)
- Tradicijska: 0
- Arheološka: 0

Zbog specifičnosti arheoloških nalazišta kao vrste kulturnog dobra arheološka nalazišta se ne obnavljaju već je radi njihove zaštite potrebno osigurati njihovo istraživanje ili izuzimanje od daljnje poljoprivredne obrade jer su nalazišta u građevinskim područjima ugrožena izvođenjem građevinskih radova, nalazišta na poljoprivrednim površinama ugrožena poljoprivrednom obradom, a nalazišta pod šumskim područjima ugrožena djelovanjem vegetacije te sječom šuma. Općenito sam položaj ostataka prošlosti u tlu dovodi do njihovog polaganog propadanja. Za stanje u prostoru bitno je napomenuti da gradnja na arheološkim nalazištima za sobom povlači obveze prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („NN“ 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13 152/14, 98/15 i 44/17).

- Memorijalna (NOB i Domovinski rat): 0

3. Broj ugroženih kulturnih dobara: 1

- Sakralna: 0
- Profana: 0
- Tradicijska: 0
- Arheološka: 0, 12 evidentiranih
Sva arheološka nalazišta neovisno o trajnoj ili preventivnoj zaštiti ili registraciji su ugrožena.
- Memorijalna (NOB i Domovinski rat): 1 (Lokalitet uništenog sela Ivanca i kosturnica žrtava fašističkog terora).

6. Obvezni prostorni pokazatelji

Tablica br. 22. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj		Jedinica	Vrijednost
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA						
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika	broj	2.775*
			2.	Indeks kretanja stanovnika	broj	83,20
		B. Razmještaj i struktura domaćinstava	3.	Prirodni prirast stanovništva	broj	-19
			1.	Broj domaćinstava	broj	881
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj		2.	Indeks rasta broj domaćinstava	broj
				3.	Prosječna veličina domaćinstva	3,15
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA						
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	broj	2
			2.	Gustoća naselja	broj naselja/1000 km ²	50,48

			3.	Gustoća naseljenosti	broj stanovnika/km ²	43,37
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja 1. Ilača 2. Tovarnik Ukupna:	ha	119,42 289,46 408,88
		B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja-ukupno planirana	ha	408,88
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	6,39
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	%	4,71
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	%	1,67
			5.	Broj stanovnika/ukupna površina GP	stanovnika/ha	6,78
			6.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	stanovnika/ha	9,20
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja-ukupno planirana	ha,	21,43
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:	ha/st.	0,33
			2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	ha, %	4,97; 0,07
			2.b.	Gospodarska namjena-ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)	ha, %, ha/st.	10,19; 0,003
			2.c.	Sport i rekreacija	ha, %, ha/st.	-
			2.d.	Područja posebne namjene	ha, %	-
			2.e.	Površina groblja	ha, %	4,41
			2.f.	Površina prihvratnog centra za strance	ha, %	1,86; 0,03
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	broj postelja	-
			4.	Broj turističkih postelja po km ² obalne crte	broj/km ²	-
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST					
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A.Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste	km	8,67 9,71 1,267
			2	Udio pojedinih vrsta cesta Državne ceste	%	44

			3.	Županijske ceste Lokalne ceste Cestovna gustoća (dužina cesta/površina područja) Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste	km/km ²	49 7 0,135 0,151 0,020
		B. Željeznički promet	1. 2. 3.	Duljina pruge po vrstama Željeznička pruga od značaja za lokalni promet Udio pojedinih vrsta pruga Željeznička pruga od značaja za lokalni promet Gustoća željezničke pruge Željeznička pruga od značaja za lokalni promet	km % km/km ²	8,3 100 0,130
		C. Zračni promet	1. 2.	Broj zračnih luka prema vrstama Površina zračnih luka	broj ha	- -
		D. Pomorski promet	1. 2. 3.	Broj luka prema vrsti Površina kopnenog dijela luke Luke nautičkog turizma prema broju vezova	broj ha broj	- - -
		E: Riječni promet	1. 2.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci Klasa i duljina plovnih putova	broj klasa, km	- -
		F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika Jedna bazna postaja-samostojeći antenski stup	Broj/100 st.	0,108
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1. 2.	Duljina elektroopskrbnih vodova - prijenos - distribucija Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti - 400 prijenosni - 110 prijenosni - 35 distribucijski - 10 distribucijski - 0,4 distribucijski	km %, km	25,59 16,54 9,05 8,6 2,2 56,0 14,34 2,3 0,58 7,85 2,01 25,3 6,46
		B. Opskrba plinom	1. 2.	Duljina plinovoda Udio prema vrsti plinovoda - magistralni - distribucijski	km %	39,03 0 39,03 100

		C. Opskrba naftom	1.	Duljina naftovoda	km	0
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVONJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopskrbne mreže	km	33,154
			2.	Potrošnja pitke vode	1/stanovniku	80,00
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže	km	0
			2.	Uredaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	broj, broj ES	0
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti	broj, ha	0
			2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	broj, ha	2, nema podataka
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA					
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	ha	5536,48
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	%	86,52
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	ha/stanovniku	2,0
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	ha	271,08
			2.	Udio šumskog zemljišta	%	4,23
			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	ha/stanovniku	0,09
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more ...)	ha	-
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države	%	-
			3.	Dužina vodotoka	km	nema podataka
		D. Morska obala	1.	Morska obala-dužina obalne crte	km	-
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	broj, ha	2; 857,24
		Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti	broj, ha	-
			2.	Broj ekološki značajnih područja i površina ekološke mreže	broj, ha	-
4.3.	KULTURNA DOBRA		3.	Broj i površina posebno zaštićenih područja (NATURA 2000)	broj, ha	-
		Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	broj	6
			2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	broj, %	2; 33,33
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	broj, %	1; 16,66

4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA*	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća		* opisati u tekstualnom dijelu Izvješća		
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA						
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIМ PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1. 2. 3.	Broj donesenih PP Broj donesenih izmjena i dopuna PP Broj PP u izradi	broj broj broj	1 2 1
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIХ PLANOVA		1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama PROSTORNO UREĐENJE - lokacijska dozvola - izmjene/dopune l.d. - produženje važenja l.d. - rješenje o utvrđivanju g.č. GRADITELJSTVO - promjena investitora - produženje važenja - rješenje o uvjetima građenja - promjena investitora - produženje važenja - rješenje o izvedenom stanju (ZPUG) - rješenje o izvedenom stanju (ZPNIZ 2011) - rješenje o izvedenom stanju (ZPNIZ 2012) - rješenje o izvedenom stanju (2013-2016) - rješenje za uporabu dozvola	broj	3 - 1 3 6 - - - - - - - - 267 -
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1. 2.	Broj PP ili pojedinačnih zahtjeva Površina	broj ha	0 0
5.4.	URBANA SANACIJA		1. 2.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	broj broj	- 0
5.5.	NADZOR		1. 2.	Nadzor nad planovima (broj rješenja) Nadzor građevinske inspekcije (broj rješenja)	broj broj	0 3

III. ANALIZA IZRADE I PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOGA UREĐENJA

1. Izrada dokumenata prostornoga uređenja

Prostorni plan uređenja općine

Prostorni plan uređenja općine određuje usmjerenja za razvoj djelatnosti i namjeru površina te uvjete za održivi i uravnoteženi razvitak na području općine. Prostorni plan uređenja općine sastoji se od tekstuallnog i grafičkog dijela te Odredbi za provođenje.

Prostorni plan uređenja Općine Andrijaševci donesen je 2006. godine ("Službeni vjesnik" Vukovarsko-srijemske županije, broj 18/06).

Nakon donošenja PPUO donesene su dvoje Izmjene i dopune PPUO Tovarnik:

- I. Izmjene i dopune PPUO Tovarnik ("Službeni vjesnik" Vukovarsko-srijemske županije, broj 3/12_ispravak i 8/12)
- II. Izmjene i dopune PPUO Tovarnik ("Službeni vjesnik" Vukovarsko-srijemske županije, broj 11/16)

2. Provedba dokumenata prostornoga uređenja

Na području Općine Tovarnik na snazi je PPUO Tovarnik ("Službeni vjesnik" Vukovarsko-srijemske županije, broj 18/06, 3/12 -ispravak , 8/12 i 11/16)

Prostorni plan uređenja Općine Tovarnik izrađen je sukladno Zakonu o prostornom uređenju ("Narodne novine, broj 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 31/02 i 100/04) i Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova ("Narodne novine", broj 106/98, 39/04 i 45/04). Obuhvat Prostornog plana uređenja Općine Tovarnik jednak je obuhvatu Općine Tovarnik koji iznosi 6398,67 ha.

Prostornim planom uređenja Općine Tovarnik određena je obveza izrade sljedećih prostornih planova:

a) Urbanistički plan uređenja (UPU):

- Urbanistički plan uređenja naselja Tovarnik,
- Urbanistički plan uređenja Gospodarske zone u Tovarniku,
- Urbanistički plan uređenja Gospodarske zone u Ilači,
- Urbanistički plan uređenja Turističko-rekreacijske zone "Ivanci".

b) Detaljni plan uređenja (DPU):

- "Središte Tovarnik"

Lokacijske i građevinske dozvole

Sukladno Zakonu svaki zahvat u prostoru provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja, posebnim propisima i lokacijskom dozvolom. Lokacijska dozvola je upravni akt koji se izdaje na temelju zakona i propisa donesenih na temelju njega, a u skladu s dokumentom prostornog uređenja i posebnim propisima.

Izdavanje lokacijske dozvole bilo je, do stupanja na snagu Zakona, u nadležnosti Ureda državne uprave u Županiji, Službe za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstva i imovinsko-pravne poslove. Stupanjem na snagu Zakona, lokacijske dozvole izdaje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, odnosno upravna tijela županija.

Za prostor Općine Tovarnik nadležan je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Ispostava Vinkovci.

U protekle četiri godine prema podacima Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Ispostava Vinkovci izdani su slijedeći pojedinačni akti prostornog uređenja (prema broju):

Rješenje o uvjetima građenja: 8

Rješenje za građenje: 0

Potvrda glavnog projekta: 0

Lokacijska dozvola: 3

Rješenje o izvedenom stanju: 265

3. Provedba drugih razvojnih i programske dokumenata

Općina Tovarnik izradila je Strategiju razvoja Općine Tovarnik za period od 2015-2010 godine. Ovom Strategijom definiraju se ciljevi ukupnog razvoja Općine Tovarnik u srednjoročnom razdoblju. Glavni pokretač razvoja bit će privatni projekti te projekti koje će Općina pokreniti i kandidirati za sufinanciranje iz strukturnih fondova EU, kao projekti koje će Općina razvijati zajedno s privatnim sektorom (javno-privatni projekti).

Razvojna strategija će se ostvariti kroz pet definiranih strateških područja djelovanja, a to su:

- Strategija razvoja poljoprivrede i gospodarstva,
- Strategija razvoja mini regije – suradnja sa susjednim JLS,
- Strategija u području unapređenja društvene infrastrukture,
- Strategija u području unapređenja kvalitete života na području Općine,
- Strategija u području očuvanja okoliša i energetike.

Općina Tovarnik izradila je i:

- Procjenu ugroženosti od požara za područje Općine Tovarnik,
- Plan zaštite od požara za područje Općine Tovarnik,
- Plan zaštite i spašavanja za područje Općine Tovarnik,
- Plan civilne zaštite.

4. Provedba zaključaka, smjernica i preporuka iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru jedinice lokalne samouprave

Budući posljednji Program mjera za unapređenje stanja u prostoru nije donesen ne možemo napraviti analizu i usporedbu s proteklim razdobljem.

Razvoj gospodarstva Općine u proteklom razdoblju vezan je za osnovne resursne osnove Općine, geoprometni položaj, izgradnju novih proizvodnih kapaciteta, te tradicionalne djelatnosti u poljoprivredi.

U proteklom razdoblju glavne aktivnosti bile su usmjerene na sanaciju nerazvrstanih cesta, izgradnju parkirališta i rekonstrukciju pješačkih staza.. Uređenjem prometnih površina poboljšan je komunalni standard stanovnika Općine i prohodnost prostora. U posljednjem dijelu promatranog razdoblja značajna aktivnost je i na području izrade projektne dokumentacije za prometnu infrastrukturu.

Iz oblasti transporta nafte i plina na području Općine Tovarnik nije bilo aktivnosti u proteklom razdoblju od 4 godine.

Općina je u cijelosti plinoficirana prije promatranog planskog razdoblja tako da su aktivnosti u protekle 4 godine išle u smjeru priključivanja pojedinačnih priključaka na već izvedenu mrežu po naseljima te tekuće održavanje sustava.

U elektroprijenosnom sustavu nije bilo aktivnosti na području Općine Tovarnik u proteklih 4 godine.

U distribucijskom sustavu u protekle 4 godine na području Općine Tovarnik nije bilo izgradnje nove niskonaponske i srednjenačne mreže, vršeno je redovno održavanje postojeće mreže

Saniranje javne vodoopskrbe naselja općine Tovarnik predviđeno je u fazama, tako da je 1.faza realizirana tijekom 2017.godine kao trajno rješavanje vodoopskrbe u priključenju na Regionalni vodoopskrbni sustava Istočne Slavonije (I.etapa u izgradnji) i nastavak rekonstrukcije dijela ne uvjetne vodoopskrbne mreže u prilagodbi priključka na Regionalni sustav u oba naselja.

Prema postojećoj projektnoj dokumentaciji u sklopu realizacije EU projekata na području Općine realiziran je projekt "Rekonstrukcija vodoopskrbne mreže naselja Tovarnik i Ilača, 1.faza, u zamjeni dijela ne uvjetnih PVC cjevovoda mreže i prilagodbe u priključenju na Regionalni vodoopskrbni sustav Istočne Slavonije u duljini od L=5.590 m u Tovarniku i L=2.500 m u Ilači.

Izrađeno je novo koncepcionsko rješenje za nepotpuni razdjelni sustav odvodnje za cijelo područje Općine Tovarnik.

Prema ovom koncepcionskom rješenju napravljena je projektna dokumentacija sustava odvodnje otpadnih voda – kolektorska mreža za cijelo područje Općine Tovarnik (naselja Tovarnik i Ilača), kojim je predviđena fazna izgradnja (4. faze) cjelokupnog sustava s Uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.

Opći cilj prostorno-gospodarskog razvoja Općine u proteklom razdoblju je optimalno i racionalno koristiti prostor u proizvodne i lokacijske svrhe na principima održivog razvoja.

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja dalnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Demografska analiza pokazuje da je s obzirom na 2001. došlo do pada broja stanovnika, što u skorijoj budućnosti možemo smatrati jednom od najvećih prepreka ekonomskom prosperitetu Općine.

U budućem gospodarskom razvoju Općina Tovarnik će se bazirati na prirodnim resursima, velikim površinama visokokvalitetnog poljoprivrednog zemljišta, kao i vrijednog šumskog zemljišta, što određuje poljoprivrodu i šumarstvo, te na njima temeljnu prateću industriju za pravce budućeg gospodarskog razvoja.

U budućem gospodarskom razvoju poljoprivreda će i dalje biti značajno zastupljena, ali je potrebno da je prati i razvoj prerađivačke industrije za proizvodnju hrane, te stočarstvo, i kroz razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

U oživljavanju gospodarstva potrebno je poticati malo i srednje poduzetništvo i kroz planiranje prostora, zona i lokacija za gospodarske namjene.

Također je potrebno gospodarsku strukturu nadopuniti proizvodnim djelatnostima (prerađivačka industrija) i ostalim djelatnostima koje nisu zastupljene ili su vrlo malo zastupljene.

Da bi se omogućio razvoj malog i srednjeg poduzetništva potrebno je urediti i komunalno opremiti gospodarske zone te na taj način stvoriti prostorne uvjete za smještaj prerađivačkih, poljoprivrednih i drugih gospodarskih djelatnosti.

Gospodarskoj potencijal su eksploataciji polja "Ilača" i "Đeletovci". Stoga se planovi razvoja mogu odnositi eventualno na primjenu novih metoda za povećanja količina koja se mogu dobiti iz postojećih rezervi.

Prostorno-planskom dokumentacijom određene su zone s gospodarskom namjenom.

2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornoga uređenja na razini jedinice lokalne samouprave

Prostorni plan uređenja Općine Tovarnik donesen je 2007. godine, nakon toga su donesene dvoje izmjene i dopune PPUO (2012. i 2016. g.).

Prostorni plan uređenja Općine Tovarnik planirao je izradu nekoliko Urbanističkih planova uređenja i jednog Detaljnog plana uređenja. Od donošenja PPUO nije izrađen niti jedan od planiranih planova uređenje niti se pokazala potreba izrade istih u narednom četverogodišnjem razdoblju.

Zbog potreba povećanja granica eksploracijskog polja „Ilača“ i „Đeletovci“, a vezano za novu nafnu bušotinu na području Općine i potrebe razvoja ruralnog turizma trebalo bi se ići u nove izmjene i dopune PPUO Tovarnik.

3. Prijedlog aktivnosti za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru

Osnovni ciljevi kojima bi se trebalo težiti kod načina ostvarenja i unapređenja održivog razvoja su:

- ekonomski, prostorno uravnotežen i održivi razvoj s naglaskom na zaštitu okoliša,
- poboljšanje kakvoće životnog standarda,
- povećavanje broja stanovništva i zaposlenosti,
- obnova i iskorištavanje postojećeg stambenog fonda,
- razvoj društvene infrastrukture uskladiti s funkcijom naselja,
- prostorno optimalizirati infrastrukturni sustav kako bi sve vrste djelatnosti na državnoj, regionalnog i lokalnoj razini bile dostupne,
- onemogućiti nelegalnu izgradnju,
- omogućiti razvoj seoskog turizma,
- poticati razvoj proizvodnih djelatnosti koje se temelje na prirodnim resursima,
- poticati razvoj poljoprivrednog gospodarstva.

Prijedlog aktivnosti:

- komunalno opremanje gospodarskih zona uz poticaj od strane države, regionalne i lokalne samouprave,
- izrada programa i projekata koji će omogućiti korištenje novca iz Europskih fondova,
- podići kvalitetu društvene infrastrukture,
- korištenje energije iz obnovljivih izvora i njena distribucija na lokalnoj razini,
- usmjeravanje izgradnje unutar postojećeg građevinskog područja u dijelovima koji su opremljeni komunalnom infrastrukturom, te izrada prostornih planova na neizgrađenom dijelu građevinskog područja,
- kroz korištenje prirodnih resursa omogućiti gospodarski razvoj.

Infrastruktura

3.1. Promet

I u narednom razdoblju planiraju se aktivnosti na uređenju postojeće prometne infrastrukture, što prvenstveno uključuje održavanje i rekonstrukciju nerazvrstanih cesta na području Općine. U slučaju potrebe planira se i uređenje drugih prometnih površina u nadležnosti jedinice lokalne samouprave (parkirališta, bic. staze, pješačke staze i sl.).

3.2. Elektroničke komunikacije

U narednom razdoblju na području nepokretne mreže planira se rekonstrukcije i proširenje mjesnih mreža elektroničkih komunikacija u skladu s potrebama i tehnološkim promjenama, te priključenje novih korisnika.

Na području pokretnih komunikacija moguća je rekonstrukcija postojeće elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama koncesionara i tehnološkim promjenama, kao i izgradnja nove u slučaju dolaska novog koncesionara.

3.3. Plinoopskrba

Za naredne 4 godine planira se redovito održavanje postojećeg sustava.

3.4. Opskrba električnom energijom

U narednom razdoblju planira se revitalizacija postojeće četiri transformatorske stanice na području Tovarnika i Ilače. Planiran je i dovršetak izrade dokumentacije za izgradnju nove KTS 10(20)/0,4 kV Tovarnik 14 i priključnog kabela 10(20) kV za potrebe priključka tranzitnog centra za prihvrat stranaca. Prilikom pojave novih kupaca ili povećanja snage postojećih kupaca predviđa se povećanje presjeka vodiča postojeće mreže ili izgradnja nove mreže. Sve je učestalija i pojava izgradnje malih elektrana na obnovljive izvore električne energije (sunčane elektrane, bioplinske, na biomasu itd.) čije priključenje, ovisno o snazi i položaju u mreži, iziskuje izradu raznovrsnih tehničkih rješenja izvedbe priključka, što u konačnici određuje i potrebe za rekonstrukcijama pojedinih niskonaponskih izvoda iz postojećih transformatorskih stanica kao i izgradnju novih TS 35/10(20) kV i TS 10(20)/0,4 kV s pripadajućim srednjenačkim i niskonaponskim razvodom

3.5. Vodoopskrba

Prema koncepciji javne vodoopskrbe Općine u oblikovanju i izgradnji vodoopskrbnog sustava predviđa se višenamjensko korištenje sustava, koji će u ukupnosti postupno osigurati:

- trajne potrebe za vodom u stanovanju i poslovanju, kao sanitарне i tehnološke potrebe,
- interventne potrebe za vodom u javnoj i individualnoj vatroobrani naselja priključenih na sustav, kao protupožarne potrebe.
- sezonske potrebe za vodom u održavanju i uređenju javnih površina naselja, kao komunalne potrebe.

Budući je u sklopu realizacije EU projekata, na području Općine realiziran projekt "Rekonstrukcija vodoopskrbne mreže naselja Tovarnik i Ilača, 1.faza" u narednom razdoblju predviđeno je za realizaciju, u rekonstrukciji vodoopskrbne mreže naselja, u Tovarniku L= 17.600 m i Ilači L=4.400 m s priključcima na javnoj mreži.

Potrebe saniranja preostalog dijela postojećeg vodoopskrbnog sustava uključuju:

- plansku prilagodbu dijela primarne distribucijske mreže normalnim uvjetima središnje distribucije vode za ukupno vodoopskrbno područje, prema zaključcima hidrauličke studije, u tri faze. Prepostavlja se nastavak saniranja u smislu do kapacitiranja i nominalne iskoristivosti dijelova mreže na ključnim vodoopskrbnim pravcima.
- rekonstrukciju preostale ne uvjetne vodoopskrbne mreže i priključaka od PVC-cijevi a u dijelu planiranih gospodarskih zona i drugih namjena predvidjeti dogradnju, u smislu normalne javne vodoopskrbe vodom za piće u stalnom korištenju kao i osiguranju potrebe javne vatrosaštite
- stalne aktivnosti za postupno smanjenje postojećih gubitaka na vodi u sustavu do razine od najviše 15 %.

Potrebe dogradnje vodoopskrbnog sustava sukladno aktualnoj koncepciji uključuju:

- dogradnju lokalnih vodoopskrbnih kapaciteta do pune izgrađenosti, funkcionalne zaokruženosti i ukupnog opsega korištenja.
- opremanje distribucijskog sustava odgovarajućim građevinama i uređajima koji osiguravaju, kvalitetnije, pouzdanije i racionalnije pogonsko djelovanje sustava na lokalnoj i skupnoj razini, budući da rastu zahtjevi u tom smislu.

3.6. Odvodnja otpadnih voda

Potrebe u oblasti zbrinjavanja sanitarnih i otpadnih voda se odnose gradnju sustava odvodnje u duljini L= cca 43,8 km, kao i nastavak realizacije lokalnih kapaciteta odvodnje, do pune izgrađenosti, funkcionalne zaokruženosti i ukupnog opsega korištenja, prvenstveno u projektiranju i faznoj gradnji sustava odvodnje i UPOV-a (u realizaciji 1.faze predvidivo 4.000 E.S. u mehaničkoj obradi i 2.000 ES u biološkom pročišćavanju), uz obvezno uključenje gospodarskih zona. Stoga su planirane aktivnosti u odvodnji:

Planirana je obnova projektne dokumentacije i dozvola za gradnju i realizacija mreže odvodnog sustava u faznoj gradnji i to:

- naselje Tovarnik (1. faza gradnje sustava odvodnje Općine) u dužini L=8.136 m, gravitacijskog i L= 2.196 m, tlačnog cjevovoda,
- naselje Ilača (2. faza gradnje sustava odvodnje Općine) u dužini L = 7.811 m, gravitacijskog i L= 2.816 m, tlačnog cjevovoda,
- izrada projektne dokumentacije i ishođenje dozvola za gradnju i početak gradnje UPOV-a Tovarnik (nastavak gradnje i realizacije 2. faze)
- naselje Tovarnik (3. faza gradnje sustava odvodnje Općine) u dužini L = 12.171 m, gravitacijskog cjevovoda
- naselje Tovarnik i Ilača (4. faza gradnje sustava odvodnje Općine) u dužini L=10.700 m, gravitacijskog cjevovoda.

V. IZVORI PODATAKA

1. Općina Tovarnik
2. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Uprava za inspekcijske poslove, Područna jedinica u Vukovaru
3. Ministarstvo regionalnog razvoja i Fondova Europske unije
4. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine Konzervatorski odjel u Vukovaru
5. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, , Zagreb
6. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb
7. Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci
8. Vukovarsko-srijemska županija, Služba za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša, Vukovar
9. Državni zavod za statistiku, Zagreb
10. HAKOM, Zagreb
11. Prvo plinarsko društvo – distribucija plina d.o.o., Vukovar,
12. Hrvatske ceste d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta, Zagreb,
13. Uprava za ceste, VSŽ, Vinkovci,
14. Hrvatske vode, vodnogospodarska ispostava za mali sлив „Biđ-Bosut“
15. Vinkovački vodovod i kanalizacija
16. HOPS d.o.o., Prijenosno područje Osijek, Osijek
17. HEP operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektra Vinkovci, Vinkovci,
18. HŽ infrastruktura, Zagreb,
19. Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije,
20. Prostorni plan uređenja Općine Tovarnik,
21. Strategija razvoja Općine Tovarnik 2015-2020,
22. Procjena ugroženosti od požara za područje Općine Tovarnik,
23. Plan zaštite od požara
24. Plan zaštite i spašavanja
25. Plan civilne zaštite